

2021. MÁRCIUS, X. SZÁM

SZERZETESI HÍRODA

HÍREK A SZERZETESI
EGYÜTTMŰKÖDÉSEKRŐL

www.szerzetesek.hu

Témáink

EMBERI MÉLTÓSÁG PROJEKT

- Rövid bevezetés
- Tudatos tervezés, stratégia
- Eddig elért eredmények
- Mi történik 2021-ben?

Emberi méltóság projekt

Rudan Mária

Együttműködés, támogatás, segítség

Az emberi méltóságot érintő témák a közelmúltban egyre erősebben jelennek meg a katolikus egyház vonatkozásában, részben múltbéli ügyek, részben a gyermekekért és sérülékeny felnőttekért tudatosan vállalt felelősség miatt.

2020 elején azzal a szándékkal kezdtünk el dolgozni a szerzetesi irodában, hogy ebben a nagyon tág témában megtaláljuk azokat a lehetőségeket, ahol a belátható jövőben akarjuk és tudjuk erősíteni, segíteni a szerzetesrendek munkáját. Magyarországon a szerzetesi közösségekben és szerzetesi fenntartású intézményekben már eddig is nagyszerű és komoly előrelépések történtek annak érdekében, hogy a gyermekek és a közösségek többi tagjai is egyaránt biztonságban érezhessék magukat. A rendeket eltérő tapasztalataik és küldetésük más-más cselekvési irányokba indította, de közben megerősödött az az igény is, hogy az eddig megtett útról megosszuk a tapasztalatokat, segítsük és erősítsük egymást.

Így indultunk el a stratégiai tervezésben, hogy célunk volt a téma minél tágabb értelmezése, tudatosan az együttműködések erősítésében gondolkodtunk, és figyelmünket elsősorban az előttünk álló útra fordítottuk, proaktívan közelítve az emberi méltóság témájához.

Stratégiai tervezésbe fogtunk, hogy a szakemberek és szerzetesek által behozott szempontokat nyugodtan, időt adva átgondoljuk, mérlegeljük és priorizáljuk. Sokféle sürgető igénnyel találkozunk, de látjuk az erőforrások végességét is, ezért a kezdetektől fontos volt számunkra, hogy tudatos tervezés után kezdjük el a megvalósítást.

Szemlélet, alapvető kulturális elem

A gyermekeket ért bántalmazási ügyek súlya is abba az irányba indított minket, hogy elkezdjünk dolgozni, de már a közös gondolkodás legelején világos volt, hogy nem szűkíthetjük a figyelmünket egyedül a gyermekeket ért bántalmazások kezelésére. A szerzetes közösségekben és szerzetesi fenntartású intézményekben élő és dolgozó emberek mindegyikét érinti a méltóság témája, a hátsársértés, a hatalmi helyzet felnőttként, tanárként, beosztottként, munkatársként, rendtársként, elöljáróként is érinthet minket.

Minden ember teremtettségéből fakadóan rendelkezik méltósággal, és ennek a méltóságnak a védelme komoly és értékes feladatunk.

Szeretnénk megtalálni, hogyan válhat szemléletté az emberi méltóság és annak védelme, szeretnénk, ha ez a közösségeinket és intézményeinket meghatározó **kultúra alapvető eleme** lenne.

Mindezt úgy akarjuk tenni, hogy ezzel erősítsük a szerzetesrendek közötti együttműködést, megosztva egymással az eddig elért eredményeket, és bevonva mindazokat, akik szemléletünkkel és tevékenységünkkel egyetértenek.

Tudatos tervezés, stratégia

Egy éves tervezés áll mögöttünk, 20 szakember, köztük 8 szerzetes 46 találkozáson, összesen kb. 1500 munkaórán dolgozott az Emberi méltóság stratégián.

A stratégia arról szól, hogy mi mindent szeretnénk megtenni 2025-ig az emberi méltóság védelmében a szerzetesi körben.

Olyan stratégiát alkottunk, amely meggyőződésünk szerint jól tudja segíteni a szerzetesrendeket annak köszönhetően, hogy megfogalmazza az ideált, segít a **szemléletformálásban**, támogatja a konkrét feladatokat a **megelőzés, képzés, kríziskezelés, jóvátétel-feldolgozás** területén is. Segíti az elöljárót és a közösséget is, és mivel együttműködésben valósul meg, támogatja a szerzetesek hálózatát, így előmozdítja a szerzetesek bevonódását, és összességében minden érintettet a biztonság felé vezet. Célunk volt, hogy szemléletében és konkrét céljaiban erősítse a szerzetesség jel-voltának kifejeződését (elöl-járni, gyógyító jelenlét, „prófétaság”).

“Egymás különböző tapasztalataiból, tudásából, szakértelméből, lelkiségéből merítve egymást ösztönözve haladtunk lépésről lépésre a közös cél felé, a folyamat minden fázisában a konszenzusteremtést, a közösen juthatunk el a legjobb megoldáshoz eszményét szem előtt tartva.”

CZELLÁR MÓNI

“Nagy hálával gondolok arra, ahogy ezen a fontos ösvényen idén együtt tudtunk haladni, egymásra, az ösvényre, a belső értékeinkre és megérzéseinkre egyszerre figyelve, a horizontot szemlélve és a lábunk elé is nézve, a minket küldőre és a képmását hordozókra sűrűn gondolva.”

GULYÁS PÉTER

A stratégiai gondolkodásba sokféle szakember és több szerzetesrend képviselője bekapcsolódott, összességében 46 alkalommal találkoztunk, a résztvevő **20 szakember 313 munkaórát töltött írással, 609 órát munkacsoportokban és 552 órát a stratégiai teamben.** A találkozások során létrejövő szakmai és emberi szinergiák önmagukban nagy értéket jelentenek és reményteli jövőt vetítenek előre.

A **munkacsoportok szakterületenként** szerveződtek, így volt **gyermekvédelmi, képzés-szemléletformálás** fókuszú, **jogi és pszichológia-lelkigondozás** fókuszú munkacsoport és a munkacsoportokat **szerzetesek és szakértők** alkották.

Horizontális és stratégiai célok a stratégia megvalósítása során

Általános, horizontális célkitűzések:

- **Közös koncepció** mentén, **tervszerűen** haladva, **hosszú távú hatásokra figyelve** építjük és kísérjük az emberi méltóság ügyét.
- Istenképiségünkben eredő **méltóságunkat** folyamatosan szem előtt tartva és képviselve segítjük a prevenciót.
- Közösségeinket, a ránk bízottakat **érzékenyítjük** ebben a témában, **szemléletüket formálva, tudatosságukat és önreflektivitásukat növelve.**
- A témában támogatjuk a **nyíltság, őszinteség, átláthatóság** és az **együttműködés** kultúráját.
- **Biztonságos és otthonos tereket teremtünk**, amelyekben a ránk bízottak jogaik és kötelezettségeik tudatában szabadságban és biztonságban élnek.
- **Könnyen elérhető gyakorlati segítséget adunk** azoknak, akik ezen a területen tájékozódni vagy lépni szeretnének.
- A szerzetesség egyre inkább **világosság legyen**, elől járjon és mintát adva jellé váljon ezen a területen.
- A célok, irányok természetesen **egymásra épülnek és összefüggnek** egymással.

A felsorolt célkitűzések megvalósítására küldetésnyilatkozatban szereplő irányokkal összhangban kilenc szakmai javaslatot fogalmaztunk meg. Ezeket ítéljük a leghasznosabbnak és legszükségesebbnek.

1. Hatékony szervezet megalapítása.
2. A vatikáni know-how meghonosítását Magyarországon, amelyre a gyermekvédelmi gondolkodás és képzések építhetők.
3. Integrált keresztény emberkép megfogalmazása.
4. Olyan szemléletformáló arculat és eszközök kialakítása, amelyek hordozzák az alap üzeneteket.
5. Jó gyakorlatok gyűjteménye és részvételi modell kidolgozásai a gyerekek és a szülők részvételi jogának biztosítására és megerősítésére.
6. Célcsoportspecifikus képzési csomagok létrehozása.
7. Központi szerzetesi intézményi sztenderd létrehozása a gyermekvédelem területén.
8. A központi intézményi sztenderd, szabályzat adaptálásában a szerzetesrendek és intézményeik támogatása.
9. Többszintű szakmai bázis és segítő-, ellátórendszer létrehozása minden, gyermekekkel foglalkozó szerzetesi intézményben.

Mi, a stratégia elkészítői, elfogadói és megvalósítói, azért, hogy jól tudjuk képviselni, szolgálni, koordinálni az emberi méltóság ügyét 2020 és 2025 között a magyar szerzetesi közegben, társadalmi és egyházi párbeszédet kezdeményezünk, speciális szolgáltatásokat nyújtunk és módszertani központot hozunk létre.

Az Emberi méltóság projekt pilot szakaszában elért eredmények

Szerzetesi Gyermekvédelmi Szolgálat - Bejelentő felület létrehozása

Ferenc pápa "Vox estis lux mundi" kezdetű motu propriójában megfogalmazta az elvárást, hogy az egyházmegyék mellett minden szerzetesközösség is rendelkezzen olyan lehetőséggel, ahol a szexuális bántalmazások ügyét be lehet jelenteni, és elindul az esetek kezelésének szakszerű útja. Ezért hoztuk létre 2019. augusztusában a gyermekvedelem.szerzetesek.hu felületet, amelynek fontos célkitűzése, hogy a magyarországi szerzetesrendeket érintő gyermekvédelmi vonatkozású bejelentéseket fogadja, és segítséget nyújtunk a rendeknek ezen ügyek kezelésében.

Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány

Gyermekvédelmi szabályzat alkotás

2020 ősze óta dolgozunk a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány gyermekvédelmi szabályzatának megalkotásán. A folyamat célja, hogy a rendtartomány meglévő gyakorlatait áttekintsük, és a rendtartomány döntéshozói által folyamatosan véleményezett folyamatban egy olyan szabályzatot alkossunk, amely a ferences szellemiséget tükrözi, segíti az átlátható folyamatokat és a rendtartományban folyó tevékenységek biztosítják az érintettek biztonságát. Ez a szabályzat alapja lehet a rendtartomány tevékenységeihez és az intézményeihez kapcsolódó szabályzatoknak is.

Képzés a fogadalmas növendékek számára

Öt alkalmas képzés-sorozatot dolgoztunk ki a ferences növendékek számára, ahol a cél, hogy a személyes találkozások és képzés során gondoljuk át együtt a gyermekvédelem, emberi méltóság témáját. Az alkalmakat 2021 tavaszától kezdődően fogjuk megvalósítani, mert személyes jelenlétet tartunk szükségesnek.

"A képzési program kidolgozásakor célunk, hogy a személyes érintettség, felelősség és kötelesség felismerése által segítse a rend tagjait a mindennapokban történő találkozásai során. Az emberi méltóság megőrzésének, különösen a gyermekekre, fiatalokra és sérülékeny felnőttekre fókuszálva, fontos eszköze a bántalmazás fogalmának, valamint körülményeinek és szereplőinek megismerése. A képzési alkalmak során a résztvevők, az elméleti tudás mellett, szempontokra és eszközökre tehetnek szert, hogy segítségére legyenek azok számára, akiknek szüksége van rá, illetve képessé váljanak felismerni és elkerülni azokat a helyzeteket, amelyekben nem csak a másik fél határait és méltóságát veszélyeztethetik, hanem saját maguk is sebezhetővé válhatnak." - Szabó Ágoston, a képzés vezetője

"Úgy érzem,
hogy van jövője
a gyermekvédelmi ügynek
az egyházban és
a szerzetes közösségekben
különösen."

PAU TRISTANY TESTVÉR

Marista testvérekkel együttműködésben - Add, hogy lássak! Bartimeus képzés

Széles körű és sikeres együttműködés volt az a folyamat, melynek során a marista testvérekkel közösen tervezhettük és valósíthattuk meg Bartimeus képzésünket. A látni vágyó, vak Bartimeus evangéliumi története ihlette a névadást és jelezte a képzés célját:

*a gyermekvédelem és emberi méltóság témáját a
szerzetesek belső közösségi és intézményfenntartói
köreiben is láthatóvá kívánjuk tenni,*

“Nagyon tanulságos volt az együttműködés - és bízom abban, hogy ami megszületett, az mindenkinek hasznára válik. A munkánkat segítette, hogy valós helyzetekben és valós személyekről gondolkodtunk, így nem csak elméletgyártás történt. A realitásból indultunk ki, így a megoldás-ötleteink is reálisak lehetnek.”

TÓTH KRISZTINA
VERONIKA OP

fényre szeretnénk hozni azt, amit eddig még árnyék borított. A képzés során kerestük a megoldásokat, a gyógyulás és fejlődés útjait, a megelőzés lehetőségeit.

A marista testvérek külföldi tapasztalatainak és szakembereinek bevonásával nemzetközi kitekintést is nyerhettünk, az itthoni intézményekből bejelentkező résztvevők pedig azt a területet világították meg, ahol feladataink vannak és lehetőségeink nyílnak a cselekvésre. A járványügyi korlátozások miatt a személyes találkozások mellőzésével, webinárium formájában valósult meg a négy alkalomból álló képzés.

„Hiányérzetem nem volt, de bármely témáról, részről hallanék újra szívesen - úgy érzem, nagyon az út elején járunk még.” – fogalmazott visszajelzésében egy képzésen résztvevő, tolmácsolva azt a hangulatot és várakozást, melyet a folyamat során meg tapasztaltunk. Úgy látjuk, sikerült a képzéssel egy szélesebb kört (88 résztvevő) fogékonyabbá, érzékenyebbé tenni a téma iránt. A későbbi visszajelzések is arra bátorítanak minket, hogy a képzési stratégiánkban megfogalmazott cél irányába azon az úton haladjunk tovább, amelynek egyik első mérföldköve a Bartimeus képzés volt.

Boldogasszony Iskolanővérek intézményi bejelentő felület - eljárásrend

A Boldogasszony Iskolanővérekkel megvalósuló együttműködés keretében a rend által fenntartott köznevelési intézmények számára dolgozunk ki gyermekvédelmi bejelentő rendszert. Az együttműködés során a tartományfőnöknővel, a tartományi tanácsal egyeztetve meghatározzuk az elérendő célt, folyamatosan egyeztetve a rendi igényeket és a gyermekvédelemben elvárt szakmai előírásokkal kialakítunk egy alapot, amire építeni lehet, ezt bemutatjuk a már (köznevelési) igazgatókkal kibővített vezetői körnek, és az intézményvezetők véleménye, igényei alapján alakítjuk ki a rendszert. Jelenleg már nagyon közel vagyunk egy végleges Gyermekvédelmi Irányelv megfogalmazásához, valamint az ehhez szorosan kapcsolódó, gyakorlati szempontból pedig még jelentősebb Bejelentő oldal elindításához. A bejelentő felület segítséget tud nyújtani az intézmények munkatársainknak, a tanulóinknak és szüleiknek a gyerekekkel szembeni veszélyeztető, nem egyértelmű helyzetek felismeréséhez, megelőzéséhez és megfelelő kezeléséhez.

Jó Pásztor nővérek - intézményi működéshez tanácsadás

A Jó Pásztor Nővérek a gyermekvédelmi rendszer speciális területén dolgoznak és szolgálatukban szakmai tanácsadással segítették őket az elmúlt időszakban. Tapasztalatuk és mély lelkeségre építő tevékenységük olyan erőforrás, amire támaszkodni lehet a gyermekvédelem területén megkezdett tevékenységeinkben. A Jó Pásztor Anyaotthonnal való együttműködés így mindkét fél számára formáló hatású volt. "Segítő feladatom elsősorban a rend külföldről érkezett tagjainak az intézménnyel való együttműködését segíteni, az intézményre vonatkozó jogszabályok és a sajátosan magyar helyzetek megbeszélése és az alkalmazás támogatása." - *Formanek Tamás* szociális szakértő

Legio Christi - intézményi védelmi csoport kialakítása

2021 tavaszán kezdtük meg az együttműködést, melynek során a Szent II. János Pál Iskolaközpont belső gyermekvédelmi rendszerén dolgozunk az iskola munkatársaival. Áttekintjük a már meglévő tevékenységeket, és a megfogalmazott igényekhez igazodva közösen dolgozzuk ki az iskola Védelmi csoportjának működési keretét és eljárásrendjét.

Mi történik 2021-ben az Emberi méltóság projektben?

2021 januárjában az FSZK-MRK elnöksége elfogadta az Emberi méltóság stratégiát, ami azt jelenti, hogy 2025-ig szerzetesi együttműködés keretében e stratégia mentén valósul meg az emberi méltóságra vonatkozó tevékenység. Az FSZK-MRK elnökségének megbízásából *Dobszay Benedek OFM* a projektért felelős elnökségi megbízott, aki kíséri a projekt megvalósítását. Az elnökség döntése alapján 2021-ben a projekt az MSZKI keretében kezd el működni. Az elnökség a működéshez szükséges pénzügyi forrásokat megadta a projekthez és közben az MSZKI-ban dolgozunk külső támogatások bevonásán.

A projekt megvalósítását állandó munkacsoportos formában kezdjük el. 2021 tavaszán négy munkacsoport áll fel, és megkezdik a munkát a stratégiai célok mentén - képzési tartalmak kidolgozásával (*Szabó Ágoston* vezetésével) az intézményi sztenderdek megfogalmazásával (*dr. Lenkóvics Mária* vezetésével), az alapüzemek megfogalmazásával (*Czellár Mónika* vezetésével) és az integrált emberkép kidolgozásával (*Buza Patrik* vezetésével). Közben az elindított szolgáltatásokat tovább működtetjük és nyitottak vagyunk további együttműködésekre. A projekt vezetője *Rudan Mária*, és koordinátorként csatlakozott a munkához *Biró Szilveszter*.

Biró Szilveszter

Örömmel csatlakoztam a szerzetesi iroda lelkes csapatához, hogy az emberi méltóság projekt koordinálási feladataiban részt vegyek. Eddig alapvetően fiatalok voltak figyelmem fókuszában, mondhatnám egyetemisták között lettem felnőtt másodszorra. A kollégium vezetőjeként közöttük megélt 18 év ugyanis érettebbé tett. Megtapasztaltam, hogy ha merek emberként jelen lenni számukra, szakemberként is elfogadnak. S ha ebben a közösségben kölcsönösen értékesnek látjuk egymást, megnyílik a párbeszéd tere az élet nagy, személyes kérdéseire: miért, hogyan és főleg kiért élek az „itt és most”-ban? Mi az én reményem? A válaszok keresésére bátorítanak tanulmányaim (tanár, bölcseztan, teológus, mentálhigiénés lelkigondozó) és családom (feleségem, négy gyermekem) is.

*„Krisztust akarom megismerni,
és feltámadásának erejét, a
szenvédéseiben való részvételt
hozzá hasonulva a halálban,
hogy valamiképpen eljussak
a halottak közül való
feltámadásra.” (Fil 3,10)*

**Áldott húsvéti ünnepet
kívánunk:
a szerzetesi iroda munkatársai**

Impresszum

Kiadó: MSZKI

Felölös szerkesztő: Kiss István Didák OFM

Szerkesztők: Mészáros Anett és Radnai Kinga

Fotók: MSZKI, www.canva.com, Boldogasszony

Iskolanővérek, Ferences Szegénygondozó Nővérek,
Szent Keresztről Nevezett Irgalmas Nővérek